

Pravnik

2012

**Pregled
novih
stručnih
izdanja**

Tamara Čapeta, Siniša Rodin: Osnove prava Europske unije, Narodne novine, Zagreb, 2011.

Knjigu Osnove prava Europske unije priredili su prof. dr. sc. Tamara Čapeta i prof. dr. sc. Siniša Rodin. Tamara Čapeta stručnjak je u pitanjima funkcioniranja sudstva u Europskoj uniji, dok se rad Siniše Rodina bazira na ustavnoj interpretaciji te europskom integracijskom procesu. Oboje su članovi Jean Monnet Katedre za Europsko javno pravo na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Knjiga može poslužiti, ne samo studentima pravnih fakulteta i fakulteta političkih znanosti, već i odvjetnicima, državnim odvjetnicima i sucima hrvatskih sudova, koji se žele informirati o osnovama prava Europske Unije putem sažete, sistematizirane i kritički napisane knjige, kako bi razumjeli bit prava Europske unije i njezino funkcioniranje.

Knjiga je podijeljena na pet osnovnih dijelova: Osnovni pojmovi i koncepti prava EU, Primjena prava EU pred nacionalnim sudovima, Osnove unutarnjeg tržišta EU, Prethodni postupak i Primjena prava EU u pravnom poretku RH.

Prvi dio, Osnovni pojmovi i koncepti prava EU, započinje povijesnim razvojem Europske unije. Od Zajednice za ugljen i čelik i Osnivačkih ugovora pa sve do Lisabonskog sporazuma i Europske unije. U tom se dijelu također daju osnovne informacije o tome što je uopće pravo Europske unije i koji su njegovi izvori te doseg prava EU. Vrlo su koncizno i kritički objašnjene ovlasti Europske unije te njihova sudska kontrola. Ukratko su objašnjene institucije Europske unije te njihov povijesni razvitak i zakonodavni postupak općenito te redovni i posebni zakonodavni postupci. U zadnjem poglavlju prvog dijela knjige obrađeni su sudovi Europske unije. Sudovi su promatrani od njihovih početaka pa do danas, uključujući prikaz organizacije sudstva, sudaca, nezavisnih odvjetnika, metoda rada, nadležnosti Suda EU te nadležnosti Općeg suda i Službeničkog suda. Uz iscrpnu analizu, korisno je što knjiga sadržava i konkretne primjere presuda Sudova EU, kako objavljenih, tako i neobjavljenih u ECR.

Na početku drugog dijela, Primjena prava EU pred nacionalnim sudovima, autori oprezno pristupaju nastajanju „Novog pravnog poretka“, argumentirano ga potvrđuju te navode njegove specifičnosti. Jedno posebno poglavlje posvećeno je opravdanjima za tvrdnju o „Novom pravnom poretku“. Detaljno se bave pitanjem izravnog učinka, njegovim uvjetima, vrstama, pojmom nadređenosti europskog prava kao i interpretativnim učinkom drugih izvora prava. Pohvalna je također komparativna metoda koja je izražena u knjizi kao npr. u usporedbi UEU i UFEU.

U trećem dijelu, Osnove unutarnjeg tržišta EU, kreće se s osnovnim definiranjem tržišne slobode i njezine sudske zaštite te važnosti razlikovanja pozitivne i negativne integracije. Dva manja, ali bitna poglavlja posvećena su UFEU, s naglaskom na uređenje unutarnjeg tržišta i tržišnih sloboda. Od četiri tržišne slobode, posebno se obrađuju sloboda kretanja robe i sloboda kretanja usluga.

Čevrti dio, Prethodni postupak, obrađuje pravnu osnovu, predmet i svrhu prethodnog pitanja, na što se mogu odnositi prethodna pitanja, kao i učinke prethodnih odluka. Bitno poglavlje zauzela je tema ovlasti i obveza nacionalnih sudova s obzirom na podnošenje zahtjeva za tumačenje, odnosno ocjenu valjanosti. Ukratko se objašnjava što je PPU, tj. hitni prethodni postupak. Kao bitan problem, istaknut je prethodni postupak i nacionalni ustavni sudovi, odnosno pitanje mora li „nacionalni sud izuzeti iz primjene nacionalnu pravnu normu ili pokrenuti prethodni postupak na temelju čl. 267. i zatražiti od Europskog suda da je prethodno interpretira?“¹, koje je kroz dodatna pitanja i uvelike korištene primjere presuda Europskog suda vrlo temeljito pojašnjeno.

Posljednji dio knjige, Primjena prava EU u pravnom poretku RH, započinje vrlo općenitim pregledom implementacije prava Europske unije, obvezama usklađivanja nacionalnog prava s pravom EU te obvezama uklanjanja prepreka za primjenu prava Europske unije. Ukratko se objašnjavaju ustavne pretpostavke za primjenu prava Europske unije, ustavne promjene RH za članstvo u EU, pravo EU u hrvatskom pravnom poretku te zaštita subjektivnih prava utemeljenih u pravu EU i njena djelotvorna pravna zaštita. Također se objašnjava ustavno uređenje u vezi pokretanja postupka pred Europskim sudom i aspekti postupka pred Vrhovnim sudom.

Knjiga obuhvaća u osnovi sve bitne stavke kompleksnog prava Europske unije te može poslužiti svima za početak istraživanja prava EU te kao vodič za snalaženje u terminologiji sudova EU. Osim toga, ova knjiga predstavlja osnovu *case-study* načina učenja na fakultetu.

¹ Čapeta, T., Rodin, S., Osnove prava Europske unije, Narodne Novine, Zagreb, 2011., str. 138.